

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ของวิทยากรอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้อำนวยการ โรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการและวิทยากรอิสลามศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1, 2 และ 3 ภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวน 49 โรงเรียน มีจำนวนวิทยากรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 320 คน ใน 12 อำเภอ¹

3.1.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 12 คน ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1, 2 และ 3 จำนวน 6 โรงเรียน ซึ่งจะใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล

2) วิทยากรอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 1, 2 และ 3 ภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา ใน 12 อำเภอ จำนวน 178 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่ม

---

¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1, 2 และ 3

3.3.3 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิทยากรอิสลามศึกษาที่ระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 และความเชื่อมั่น 95% โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน นงลักษณ์ หะยีมะสาและ, 2540 : 70) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 178 คน

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ควรสุ่ม
 N คือ ขนาดของประชากรทั้งหมด
 e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Error) เท่ากับ .05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95%

แทนสูตร

$$n = \frac{320}{1 + 320 (.05)^2}$$

$$= 178$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 178 คน จากประชากรทั้งหมด 320 คน

ขั้นที่ 2 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว คิดหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของทุกอำเภอได้กลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรของวิทยากรและกลุ่มตัวอย่างของวิทยากรอิสลามศึกษาจำแนกเป็นรายอำเภอแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

	วิทยากรอิสลามศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 1		
1. เมือง	23	13
2. ยะหริ่ง	43	23
3. หนองจิก	29	16
4. ปะนาเระ	22	12
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2		
1. ยะรัง	45	24
2. โลกโทฮ์	36	20
3. มายอ	30	17
4. แม่ลาน	16	9
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 3		
1. สายบุรี	34	19
2. ไม้แก่น	13	8
3. กะพ้อ	14	8
4. พงษ์ยางแดง	15	9
รวม	320	178

ขั้นที่ 3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรของแต่ละอำเภอตามสัดส่วนที่คำนวณได้ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียว แบบภาคตัดขวาง(Cross-sectional) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาการขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ของวิทยาการอิสลามศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปัตตานี

3.3 เครื่องมือการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบถึง อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2544 ใน 3 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร จำนวน 24 ข้อ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จำนวน 26 ข้อ การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำนวน 20 ข้อ ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) มี 5 ระดับด้วยกัน คือ

1. หมายถึง ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรมากที่สุด
2. หมายถึง ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรปัญหามาก
3. หมายถึง ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรปานกลาง
4. หมายถึง ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรน้อย
5. หมายถึง ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงการปฏิบัติการใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2544 ทั้ง 3 ด้าน

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างใช้ในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการ เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ในด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

3.3.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารที่เป็นหนังสือ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์

1.2 สร้างแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามของ นางลักษณ์ หะยีมะสาและ (2540 : 135-140) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533) ของครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 23 ข้อ และของมะลิ ศรีชู และธีรยุทธ รัชชะ (2547 : 104-107) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูฟิสิกส์ในจังหวัดสงขลา จำนวน 25 ข้อ มาปรับปรุงแก้ไข โดยการตัดข้อความ และเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทที่ศึกษา

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา คือ พิจารณาข้อคำถามที่สร้างขึ้นว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระของเครื่องมือกับเนื้อหาสาระที่ต้องการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องกับข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีความตรง .05 ขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านการใช้ภาษา ความเที่ยงตรง และความเหมาะสมกับเนื้อหาในเรื่องที่ศึกษาและให้คะแนน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 116-117) ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

-1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒินั้นประกอบด้วย

1.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต หัวหน้าภาควิชา
อิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

1.3.2 ออคุลย์ สะเตย็ ศิษยานิเทศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี

เขต 2

1.3.3 นางลักษณ์ หะยีมะสาและ ศิษยานิเทศน์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาปัตตานี เขต1

1.4 นำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ไปทดลองใช้กับวิทยากร
อิสลามศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่า
ความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์,
2540 : 125-126) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามของวิทยากรอิสลามศึกษามีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ
.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร มีความเชื่อมั่น .94 ด้านการดำเนินการ
เรียนการสอนตามหลักสูตร มีความเชื่อมั่น .95 และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
มีความเชื่อมั่น .93

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการต่างๆแล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบ
สัมภาษณ์

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตของคำถามให้มีความสอดคล้อง
กับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ในด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
และการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับวิทยากรอิสลาม
ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จำนวน 1 ครั้ง

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง แล้ว
นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1, 2 และ 3 เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. นำหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา แล้วประสานไปยังผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และวิทยากรอิสลามศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งทำการสัมภาษณ์ด้วย
3. หลังจากได้รับแบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์มาครบถ้วนแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และบทสัมภาษณ์ เพื่อมาดำเนินการต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิธีการวิเคราะห์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. นำแบบสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมมาได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา จัดลำดับความถี่ของแต่ละปัญหาตามลักษณะงานทั้ง 3 ด้าน การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร แล้วนำเสนอเชิงบรรยายประกอบอภิปรายผล
2. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้มาวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนดังนี้
  - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละและความถี่
  - 2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้หาค่ามัธยมาเลขคณิต (Arithmetic Mean) แทนด้วยสัญลักษณ์ $\bar{X}$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายด้านและภาพรวม
  - 2.3 เสนอในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลาม

ศึกษา) ของวิทยากรอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปัตตานี ทั้งเขต 1, 2 และ 3 มีเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51- 5.00	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51- 4.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51- 3.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51- 2.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00- 1.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 ทดสอบค่า T – test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาการใช้หลักสูตรทั้ง 3 ด้าน ของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีเพศต่างกัน

2.5 ทดสอบค่า f- test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาการใช้หลักสูตรทั้ง 3 ด้าน ของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน

2.6 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ของวิทยากรอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยวิธีการสังเคราะห์จัดกลุ่มแล้วนำเสนอค่าความถี่ และร้อยละ